

Phát triển khả năng khái quát hóa cho trẻ mẫu giáo trong hoạt động làm quen với toán

Đỗ Thị Minh Liên*

*Khoa Giáo dục mầm non, Trường Đại học Sư phạm Hà Nội
136 Xuân Thủy, Cầu Giấy, Hà Nội, Việt Nam*

Nhận ngày 24 tháng 03 năm 2010

Tóm tắt. Phát triển khả năng khái quát hoá cho trẻ mẫu giáo là một vấn đề quan trọng của giáo dục mầm non nhằm phát triển khả năng tư duy cho trẻ nhỏ. Các hoạt động cho trẻ làm quen với toán ở trường mầm non là môi trường thuận lợi để phát triển khả năng khái quát hoá cho trẻ nhỏ.

Ở trẻ nhỏ, khả năng khái quát hoá được phát triển ở các mức độ khác nhau: từ sự khái quát trực quan trên cơ sở tính chất chung của các dấu hiệu bên ngoài tới khái quát trên cơ sở tính chất chung các dấu hiệu bản chất. Quá trình hình thành khả năng khái quát hoá ở trẻ mẫu giáo gắn chặt chẽ với sự phát triển ngôn ngữ của trẻ.

Ở trường mầm non, sự phát triển khả năng khái quát hoá cho trẻ còn chưa có sự quan tâm đúng mức. Vì vậy, cần nghiên cứu và phối hợp sử dụng linh hoạt các biện pháp đa dạng trong quá trình tổ chức cho trẻ làm quen với toán nhằm phát triển khả năng này cho trẻ.

1. Đặt vấn đề

Phát triển năng lực tư duy cho trẻ mẫu giáo (MG) là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của GDMN. Khái quát hóa (KQH) là một năng lực đặc thù của tư duy con người, đóng vai trò quan trọng trong sự phát triển trí tuệ, trong quá trình học tập, nghiên cứu của mỗi người sau này. Do đó, việc hình thành và phát triển năng lực KQH cho trẻ là việc cần thực hiện khi tổ chức các hoạt động nhận biết cho trẻ ở trường mầm non (MN).

KQH giúp cho trẻ tách được cái chung, cái bản chất, những mối liên hệ bên trong mang tính quy luật của sự vật, hiện tượng. Đồng thời, nó cũng phát triển trí thông minh, sáng tạo của

trẻ giúp trẻ sau này trở thành những con người đáp ứng được những đòi hỏi của thời đại mới - những con người có các phẩm chất trí tuệ: linh hoạt, nhanh trí, óc quan sát, tích cực, xử lý tình huống nhanh nhạy...

Hoạt động cho trẻ làm quen với toán (LQVT) chiếm một vị trí nhất định trong cuộc sống của trẻ ở trường MN, hoạt động này không chỉ góp phần hình thành ở trẻ những biểu tượng toán học sơ đẳng, những kỹ năng nhận thức mà còn phát triển khả năng tư duy cho trẻ, trong đó có khả năng KQH. Vì vậy việc nghiên cứu các biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ trong các hoạt động LQVT có ý nghĩa to lớn trong việc phát triển tư duy cho trẻ MG.

*ĐT.: 84-904065669

E-mail: lien.dominh@gmail.com

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Đặc điểm phát triển khả năng KQH của trẻ em lứa tuổi mẫu giáo

KQH là thao tác trí tuệ trong đó chủ thể tư duy dùng trí óc để hợp nhất nhiều đối tượng khác nhau thành một nhóm, một loại theo những thuộc tính chung giống nhau và những thuộc tính chung bản chất, những liên hệ, quan hệ chung nhất định [1].

Sự khái quát bắt đầu hình thành và phát triển ở trẻ em ngay từ lứa tuổi MN với các mức độ khác nhau. N.H. Savaskin đã xác định các mức độ KQH được hình thành ở trẻ sau đây:

- Khái quát trực quan trên cơ sở tính chất chung của các dấu hiệu bên ngoài.

- Khái quát các sự vật có ý nghĩa trên cơ sở chỉ nghĩa đúng bằng từ - tên gọi.

- Khái quát trên cơ sở tách bạch một dấu hiệu chung cho các đối tượng khác nhau nhưng không phải là dấu hiệu bản chất.

- Khái quát trên cơ sở tính chất chung các dấu hiệu cơ bản được trẻ tách biệt ra trong các đối tượng khác nhau.

L.X. Vugôtski đã chỉ ra quá trình hình thành KQH ở trẻ MG trong mối quan hệ với sự phát triển ngôn ngữ diễn ra theo các cấp độ sau:

- Trình độ lộn xộn: sự hình thành tổ hợp không hoàn chỉnh, hỗn độn, tách một chùm đối tượng nào đó không liên quan với nhau về nguồn gốc bên trong và các quan hệ giữa các bộ phận của nó (theo dấu hiệu ngẫu nhiên nào đấy).

- Trình độ tổ hợp: liên kết các đối tượng và các ấn tượng cụ thể về chúng vào các nhóm. Các nhóm này gồm các đối tượng cụ thể liên kết với nhau dựa trên cơ sở bổ sung cho nhau theo một dấu hiệu nào đó và tạo thành một thể trọn vẹn.

- Trình độ tiền khái niệm: lựa chọn, liên kết một nhóm đối tượng theo một dấu hiệu chung nào đó.

- Trình độ khái niệm: từ những hình ảnh và các mối liên hệ rời rạc, từ tư duy tổ hợp, từ tiền khái niệm trên cơ sở sử dụng từ ngữ làm phương tiện hình thành khái niệm sẽ hình thành cấu trúc đặc thù gọi là khái niệm với nghĩa đích thực của từ này.

Theo L.X. Vugôtski thì trình độ mới trong sự phát triển của KQH đạt được bằng con đường cải tổ từ trình độ KQH trước đó, bằng con đường khái quát các đối tượng đã được khái quát trong hệ thống trước đó.

L.Giurnicôva đã đưa ra các giai đoạn khác nhau của sự phát triển KQH của trẻ MG theo cơ chế chuyển dần vào trong như sau:

- Giai đoạn 1: Trẻ thực hiện các hành động khái quát thực tiễn nhưng chưa nhận thức dấu hiệu chung, chưa tìm được thuật ngữ để thực hiện phân nhóm.

- Giai đoạn 2: Trẻ chưa biết dùng thuật ngữ khái quát chính xác để gọi tên chung cho nhóm như là một toàn thể thống nhất sau khi thực hiện hành động khái quát.

- Giai đoạn 3: Trẻ biết dùng tên gọi chung cho cả nhóm như một thể thống nhất sau khi thực hiện hành động khái quát.

- Giai đoạn 4: Trước khi thực hiện hành động phân nhóm các sự vật, hiện tượng trẻ đã biết gọi tên chung của nhóm, nhưng gọi bằng tên gọi sự vật cụ thể trong nhóm.

- Giai đoạn 5: trẻ gọi tên nhóm bằng từ khái quát trước khi thực hiện các hành động chọn xếp vật cụ thể vào nhóm, nhưng dùng các từ khái quát ở cấp độ cao: loại, dạng.

Nghiên cứu của F.I. Fratkina về sự hình thành KQH ở trẻ MG cho thấy, trên cơ sở các biểu tượng đã có, trẻ liên kết, hợp nhất các đối tượng theo nhiều dấu hiệu, tính chất, mối quan hệ khác nhau. Bà cũng cho thấy trẻ dần chuyển từ khái quát theo mối liên hệ ngẫu nhiên, theo sự gần nhau, theo bộ sưu tập sang khái quát theo dấu hiệu bản chất hơn, như chức năng, rồi là vật liệu, sau đó theo loại đối tượng.

Như vậy, các kết quả nghiên cứu đã chỉ ra sự KQH của trẻ MG có đặc trưng là nó diễn ra ở bình diện tri giác trực tiếp và bình diện biểu tượng. Sự KQH đó còn chưa đầy đủ và chưa chính xác, trong đó các dấu hiệu bản chất của đối tượng thường lẫn với những dấu hiệu không bản chất. Ở tuổi MG 5-6 tuổi, trẻ đã có thể tách ra dấu hiệu chung chủ yếu hơn, bản chất hơn của các đối tượng để hợp nhất chúng thành các nhóm, loại...[2].

2.2. Hoạt động cho trẻ LQVT với sự phát triển trí tuệ của trẻ em nói chung và khả năng KQH nói riêng

Hoạt động cho trẻ LQVT là một trong những hoạt động học tập thường xuyên của trẻ ở trường MN. Giáo viên tổ chức, hướng dẫn trẻ tham gia các hoạt động LQVT nhằm hình thành cho trẻ những biểu tượng toán học sơ đẳng (số lượng, kích thước, hình dạng, không gian...), hình thành cho trẻ những kỹ năng nhận biết (kỹ năng đếm, đo lường, so sánh số lượng, kích thước...), phát triển khả năng phân tích, tổng hợp, so sánh, khái quát hóa cho trẻ, qua đó giáo dục toàn diện nhân cách của trẻ.

Trong các hoạt động cho trẻ LQVT, giáo viên đặt cho trẻ các nhiệm vụ nhận thức đa dạng, mà giải quyết chúng trẻ cần vận dụng vốn hiểu biết và nỗ lực thực hiện các thao tác tư duy nhằm tìm kiếm cách giải quyết nhiệm vụ được giao. Trong quá trình thực hiện nhiều nhiệm vụ nhận biết đòi hỏi trẻ phải biết rút ra tính chất chung nhất của các đồ vật theo yêu cầu của nhiệm vụ, đòi hỏi phải có sự hoạt động phân tích - tổng hợp phức tạp, liên hệ các tính chất khác nhau và tổ chức các hành động thực hành. Nhiều nhiệm vụ đòi hỏi trẻ phải suy nghĩ kỹ trước khi thực hiện hành động nhận biết. Chính điều này thúc đẩy trẻ tích cực suy nghĩ rồi mới hành động.

Để hướng dẫn trẻ LQVT, giáo viên thường sử dụng nhiều trò chơi học tập, các bài tập đa

dạng, việc giải quyết các nhiệm vụ nhận thức và thực hiện các hành động thực hành, hành động chơi giúp rèn luyện các thao tác tư duy, đặc biệt là khả năng KQH của trẻ thông qua sự tri giác, phân tích, tổng hợp, phán đoán và suy luận... Trẻ có thể xếp nhóm, phân loại lô tô các con vật, rau, hoa, quả, đồ dùng sinh hoạt, phương tiện giao thông... theo những dấu hiệu chung cụ thể bên ngoài nào đó (số lượng, hình dạng, màu sắc, kích thước...) hoặc những dấu hiệu chung bên trong bản chất hơn (chất liệu, công dụng, loại...). Trong quá trình xếp nhóm, phân loại trẻ phát hiện ra những dấu hiệu giống nhau và khác nhau giữa các đối tượng để đi đến sự sắp xếp các sự vật, hiện tượng theo những dấu hiệu chung. Nhờ đó khả năng KQH của trẻ được hình thành và ngày càng phát triển [3].

Dựa trên đặc điểm khả năng KQH của trẻ MG và đặc thù của hoạt động cho trẻ LQVT, có thể đánh giá khả năng KQH của trẻ qua các tiêu chí sau:

- Trẻ biết thực hiện hành động thực hành phân nhóm các sự vật theo dấu hiệu chung nào đó (Số lượng, kích thước, hình dạng, màu sắc, chất liệu...) bằng các hành động chọn để xếp, bỏ vào, lấy ra, nối, vẽ thêm để tạo một nhóm (loại).

- Trẻ biết dựa vào dấu hiệu chung, bản chất của sự vật để giải thích, mô tả cách thức thực hành phân nhóm.

- Trẻ biết sử dụng đúng từ ngữ để gọi chính xác tên chung cho nhóm, tên loại.

2.3. Thực trạng của việc phát triển khả năng KQH của trẻ 5-6 tuổi trong các hoạt động LQVT

* Thực trạng mức độ KQH của trẻ 5 - 6 tuổi

Thời gian từ tháng 2/2009 - 5/2009 chúng tôi tiến hành khảo sát mức độ KQH của 60 trẻ 5-6 tuổi bằng bài khảo sát. Trên cơ sở kết quả thực hiện bài khảo sát của từng trẻ, chúng tôi phân loại khả năng KQH của trẻ thành các mức độ khác nhau. Kết quả điều tra được thể hiện ở bảng sau:

Bảng 1. Kết quả khảo sát khả năng KQH của trẻ 5-6 tuổi

Mức độ khái quát hoá							
Rất cao		Cao		Trung bình		Thấp	
SL	%	SL	%	SL	%	SL	%
9	15	12	20	21	35	18	30

Kết quả thể hiện ở bảng trên cho thấy, chỉ có 15% số trẻ có mức độ KQH rất cao, trẻ biết thực hành phân loại các sự vật theo dấu hiệu chung, biết sử dụng từ ngữ để gọi tên chung cho nhóm và giải thích đúng sự giống nhau của các đối tượng trong một nhóm. 20% số trẻ có mức độ KQH cao. Những trẻ ở mức độ này đã biết thực hành phân loại các sự vật theo dấu hiệu chung, biết giải thích đúng sự giống nhau của các đối tượng trong một nhóm nhưng chưa biết sử dụng từ ngữ để gọi tên chung cho nhóm. Có tới 35% số trẻ có mức độ KQH trung bình, Điều này cho thấy không ít trẻ biết thực hành phân loại, chia nhóm, nhưng chưa biết giải thích đúng sự giống nhau của các đối tượng trong một nhóm, chưa biết dùng từ gọi tên nhóm. 30% số trẻ có mức độ KQH thấp, những trẻ này không biết thực hành phân loại.

Nguyên nhân của thực trạng trên có thể do chương trình GDMN chưa đặt ra cụ thể, rõ ràng những yêu cầu cần phải dạy trẻ KQH và lĩnh hội nghĩa của từ ngữ. Số ít giáo viên chú ý đến việc dạy trẻ thực hành phân loại, tạo nhóm, nhưng lại chưa chú ý dạy cho trẻ hiểu nghĩa khái quát của từ ngữ và hình thành cho trẻ ý

thức về việc phân loại, tạo nhóm và đặt tên cho chúng. Những yếu tố đó làm hạn chế khả năng sử dụng từ theo chức năng của khái niệm và do đó khả năng KQH của trẻ chưa cao.

** Thực trạng việc sử dụng các biện pháp nhằm phát triển khả năng KQH của trẻ 5 – 6 tuổi trong hoạt động cho trẻ LQVT ở trường MN*

Việc điều tra được chúng tôi tiến hành với 100 giáo viên phụ trách lớp MG 5 - 6 tuổi tại các trường đang thực hiện chương trình đổi mới GDMN của tỉnh Hải Dương, Bắc Ninh, Bắc Lải.

Kết quả điều tra cho thấy: hầu hết giáo viên MN chưa ý thức được tầm quan trọng và sự cần thiết phải phát triển khả năng KQH cho trẻ ngay từ nhỏ. Đa số giáo viên MN chưa xác định được đầy đủ những biểu hiện về khả năng KQH của trẻ MG, Nhiều giáo viên đánh giá khả năng KQH của trẻ trong hoạt động cho trẻ LQVT qua các biểu hiện như: trẻ có thể chọn để xếp, bỏ vào, lấy ra, nói, vẽ thêm tạo một nhóm (loại) theo dấu hiệu chung nào đó hay trẻ biết gọi chính xác tên nhóm, tên loại. Chỉ số ít giáo viên đề cập đến biểu hiện trẻ biết dựa vào dấu hiệu chung, bản chất của sự vật để giải thích, mô tả cách thức thực hành phân nhóm. Như vậy, các biểu hiện về khả năng KQH của trẻ được nhiều giáo viên tập trung đánh giá là các biểu hiện dễ quan sát và được thể hiện khá rõ ra bên ngoài. Còn biểu hiện mà giáo viên ít quan tâm đánh giá là biểu hiện khó quan sát hơn, sự bộc lộ của trẻ ít hơn.

Bảng 2. Thực trạng các biện pháp được giáo viên sử dụng nhằm phát triển khả năng KQH cho trẻ 5 – 6 tuổi trong hoạt động cho trẻ LQVT

Các biện pháp	Mức độ sử dụng					
	Thường xuyên		Thỉnh thoảng		Không bao giờ	
	SL	%	SL	%	SL	%
Lập kế hoạch cho nội dung phát triển khả năng KQH	7	7	14	14	79	79
Xây dựng môi trường hoạt động cho trẻ	15	15	20	20	65	65
Sử dụng các trò chơi học tập phát triển KQH cho trẻ	23	23	33	33	44	44
Sử dụng các bài tập phát triển KQH cho trẻ	23	23	43	43	34	34
Phối hợp sử dụng các biện pháp DH để dạy trẻ KQH	88	88	12	12	0	0
Sử dụng các hoạt động khác nhằm phát triển KQH cho trẻ	20	20	43	43	37	37
Đánh giá mức độ phát triển khả năng KQH của trẻ.	7	7	26	26	67	67

Kết quả thể hiện ở bảng trên cho thấy, tất cả các biện pháp mà chúng tôi đưa ra đều được giáo viên sử dụng với các mức độ khác nhau. Tuy nhiên, kết quả quan sát một số hoạt động học toán tại các trường MN chúng tôi thấy rằng, tất cả giáo viên thường xuyên lập kế hoạch cho các hoạt động cho trẻ LQVT. Tuy nhiên hầu hết giáo viên lại không chú ý lập kế hoạch cho nội dung dạy trẻ KQH, hơn nữa nếu có thì nội dung này có trong kế hoạch lại chưa sâu, đôi khi còn mang tính hình thức.

Về việc xây dựng môi trường hoạt động phát triển khả năng KQH cho trẻ, có tới 65% ý kiến không chú ý tới biện pháp này. Điều đó chứng tỏ, hầu hết giáo viên không biết để thực hiện nhiệm vụ GD này thì cần các phương tiện vật chất gì. Hơn nữa, nhiều giáo viên không biết sử dụng những đồ vật có sẵn để dạy trẻ KQH.

Hầu hết các bài tập và trò chơi phát triển KQH cho trẻ MG thường được giáo viên lấy từ tài liệu hướng dẫn thực hiện chương trình mà ít có sự tìm tòi, sưu tầm từ các nguồn tài liệu khác. Chúng được giáo viên sử dụng lặp đi, lặp lại và trở nên nhàm chán với trẻ, làm trẻ mất dần hứng thú đối với chúng và làm giảm hiệu quả phát triển tư duy cho trẻ. Trên thực tế, một số ít giáo viên có ý thức chọi khó tìm tòi, suy nghĩ thiết kế các bài tập, trò chơi mới cho trẻ, tuy nhiên nội dung của chúng lại ít hướng tới phát triển khả năng KQH cho trẻ. Điều này cho thấy nhận thức chưa đầy đủ của giáo viên về nhiệm vụ GD này cũng như trình độ còn hạn chế của họ.

Việc phối hợp sử dụng các biện pháp DH để phát triển khả năng KQH cho trẻ được tất cả giáo viên sử dụng thường xuyên. Tuy nhiên, hầu hết các giáo viên còn chưa biết sử dụng biện pháp này sao cho hiệu quả. Đa số giáo viên chưa thực hiện và chưa biết đánh giá sự phát triển khả năng KQH của trẻ trong hoạt động cho trẻ LQVT. Hầu hết giáo viên chỉ chú ý

đánh giá mức độ nắm kiến thức, kỹ năng của trẻ. Nhiều giáo viên còn chưa có kỹ năng đánh giá, vì vậy kết quả đánh giá chưa đạt yêu cầu.

2.4. Một số biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ 5-6 tuổi trong hoạt động cho trẻ LQVT và thực nghiệm

* Chúng tôi xây dựng các biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ trên cơ sở đảm bảo những nguyên tắc sau:

+ Góp phần thực hiện mục đích hình thành biểu tượng toán học sơ đẳng cho trẻ nói chung và phát triển khả năng KQH của trẻ nói riêng.

+ Cần phù hợp với đặc điểm đặc điểm nhận thức và mức độ phát triển những biểu tượng toán học cho trẻ 5 – 6 tuổi.

+ Cần phù hợp với mức độ phát triển KQH của lứa tuổi trẻ.

+ Đảm bảo phát huy tính tích cực, độc lập, sáng tạo của trẻ trong quá trình hoạt động.

* Từ việc xác định các nguyên tắc để xây dựng các biện pháp tác động, chúng tôi đề xuất các biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ 5 – 6 tuổi trong hoạt động cho trẻ LQVT. Cụ thể:

+ Lập kế hoạch cho nội dung phát triển khả năng KQH cho trẻ 5 – 6 tuổi trong hoạt động cho trẻ LQVT.

+ Xây dựng môi trường hoạt động nhằm tổ chức các hoạt động cho trẻ LQVT nhằm phát triển khả năng KQH cho trẻ.

+ Phối hợp sử dụng linh hoạt các biện pháp dạy học đa dạng để dạy trẻ KQH.

+ Đánh giá mức độ KQH của trẻ trong hoạt động cho trẻ LQVT.

*Thực nghiệm sư phạm các biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ trong hoạt động cho trẻ LQVT cho kết quả sau:

Bảng 3. Kết quả mức độ KQH của trẻ nhóm thực nghiệm và đối chứng trước và sau thực nghiệm

Nhóm trẻ	Thời gian	Rất cao		Cao		TB		Thấp		$\bar{X}$	S
		ST	%	ST	%	ST	%	ST	%		
Nhóm đối chứng	Trước thực nghiệm	4	13,3	6	20	10	33,3	9	30	4,8	2,11
	Sau thực nghiệm	6	20	8	26,7	9	30	7	23,3	5,1	2,44
Nhóm thực nghiệm	Trước thực nghiệm	5	16,7	6	20	11	36,7	9	30	4,84	2,13
	Sau thực nghiệm	8	26,7	12	40	7	23,3	3	10	8,65	1,99

Kết quả ở bảng trên cho thấy: Trước thực nghiệm khả năng KQH của trẻ 5-6 tuổi trong hoạt động cho trẻ LQVT của hai nhóm thực nghiệm và đối chứng là tương đương nhau, chủ yếu ở mức độ trung bình và thấp. Độ phân tán ở cả hai nhóm thực nghiệm và đối chứng đều lớn, chứng tỏ khả năng KQH của trẻ là không đồng đều.

Sau thực nghiệm hình thành, mức độ KQH của trẻ ở cả hai nhóm thực nghiệm và đối chứng đều tăng. Song ở nhóm thực nghiệm tăng lên rõ rệt hơn so với nhóm đối chứng. Độ phân tán về điểm kiểm tra của trẻ nhóm thực nghiệm cũng đồng đều hơn so với nhóm đối chứng. Số trẻ đạt điểm kiểm tra ở mức độ cao và khá cao tăng lên nhiều. Điều đó cho thấy sự khác biệt rõ nét về khả năng của trẻ các nhóm thực nghiệm và đối chứng sau thực nghiệm hình thành. Kết quả kiểm định T với $\alpha = 0,05$ để so sánh sự khác nhau giữa điểm trung bình của trẻ nhóm thực nghiệm và đối chứng trước với sau thực nghiệm tác động cho thấy $T > T_{\alpha}$ ($8,1 > 2,0$) nên sự khác biệt đó là có ý nghĩa. Điều đó có nghĩa là sau thực nghiệm, mức độ KQH của trẻ ở nhóm thực nghiệm trước và sau thực nghiệm là có ý nghĩa. Độ lệch chuẩn của nhóm đối chứng cao hơn nhóm thực nghiệm chứng tỏ các biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ đã tác động đồng đều đến trẻ ở nhóm thực nghiệm.

Kết quả thực nghiệm khẳng định tính khả thi, tính hiệu quả của một số biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ trong hoạt động cho trẻ LQVT đã được chúng tôi xây dựng.

3. Kết luận và kiến nghị

- Việc nghiên cứu và xây dựng các biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ trong các hoạt động cho trẻ LQVT cần tiến hành theo qui trình phát triển khả năng KQH với việc phối hợp sử dụng các biện pháp đa dạng trong quá trình tổ chức hoạt động nhận biết tích cực cho trẻ dưới sự hướng dẫn của giáo viên.

- Để nâng cao mức độ phát triển KNSS cho trẻ trong hoạt động cho trẻ LQVT cần sử dụng các biện pháp mà chúng tôi đã nghiên cứu, đồng thời cần tiếp tục nghiên cứu, bổ sung các biện pháp khác nhằm nâng cao hiệu quả của quá trình GD này.

Từ những kết quả nghiên cứu, chúng tôi có một số kiến nghị sau:

- Bổ sung và hoàn thiện các biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ MG đã xây dựng, mở rộng phạm vi nghiên cứu các biện pháp trên cho trẻ MG các lứa tuổi khác và áp dụng chúng vào các hoạt động cho trẻ LQVT tại các trường MN.

- Bổ sung tài liệu cho giáo viên và bồi dưỡng cho họ lí luận về phương pháp DH và biện pháp phát triển khả năng KQH cho trẻ MG nhằm giúp giáo viên có thể vận dụng linh hoạt, sáng tạo các biện pháp này phù hợp với điều kiện GD của địa phương nhằm phát triển khả năng KQH, phát triển trí tuệ cho trẻ.

- Tăng cường tạo cơ hội, tính hướng cho trẻ áp dụng những khả năng KQH của mình vào các hoạt động khác nhau của trẻ trong trường MN.

Tài liệu tham khảo

- [1] Phạm Thị Đức, Một số suy nghĩ về năng lực khái quát hoá, *Tạp chí nghiên cứu giáo dục*, số 5 (1995) 22.
- [2] V.X. Mukhina, *Tâm lý học mẫu giáo Tập II*, NXB Giáo dục, 1981.
- [3] B.B Đanhilôva, *Chuẩn bị cho trẻ mầm non học toán*, NXB "Hàn Lâm", Mátxcova, 1998.

Developing generalization ability for kindergarteners in maths - acquainting activities

Do Thi Minh Lien

*Hanoi National University of Education
136 Xuan Thuy, Cau Giay, Hanoi, Vietnam*

Developing generalization ability for children is important task of Early Childhood Education, contributing to develop thinking ability for preschoolers. Maths-acquainting activities in kindergartens will create favourable environment to enhance generalization ability for kindergarteners.

In early years, generalization ability is developed in various levels from generalization on basis of appearance to generalization based on nature. Generalization development has close relation with language acquisition.

In kindergartens, there are many disadvantages in developing generalization ability for preschoolers. Therefore, flexible using combination of methods in organizing maths-acquainting activities for preschooler should be studied and applied to enhance generalization ability for preschoolers.